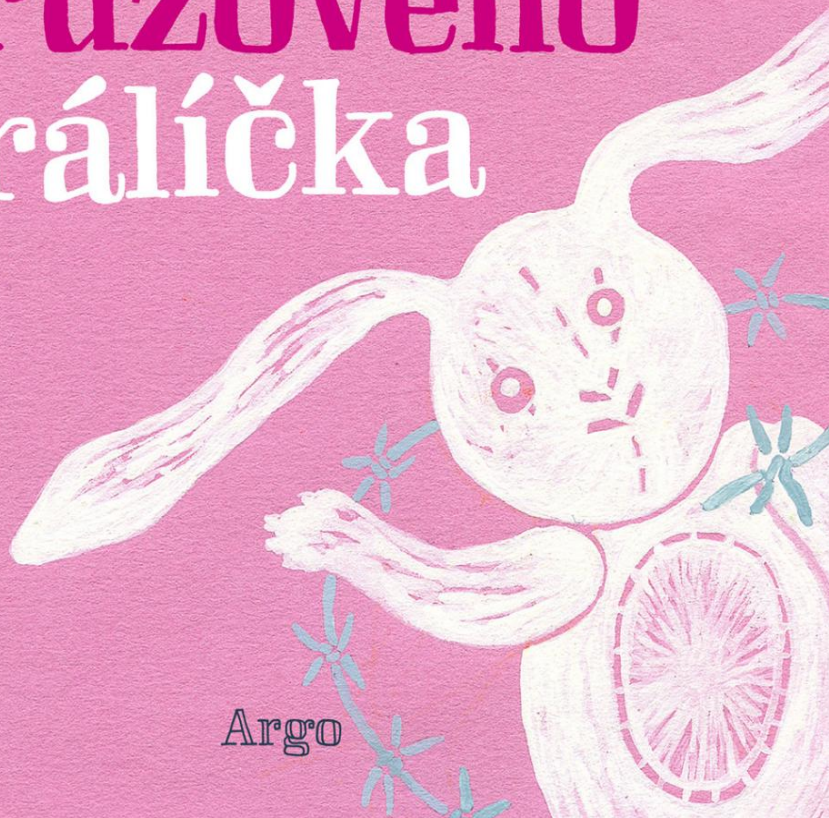

Judith Kerrová

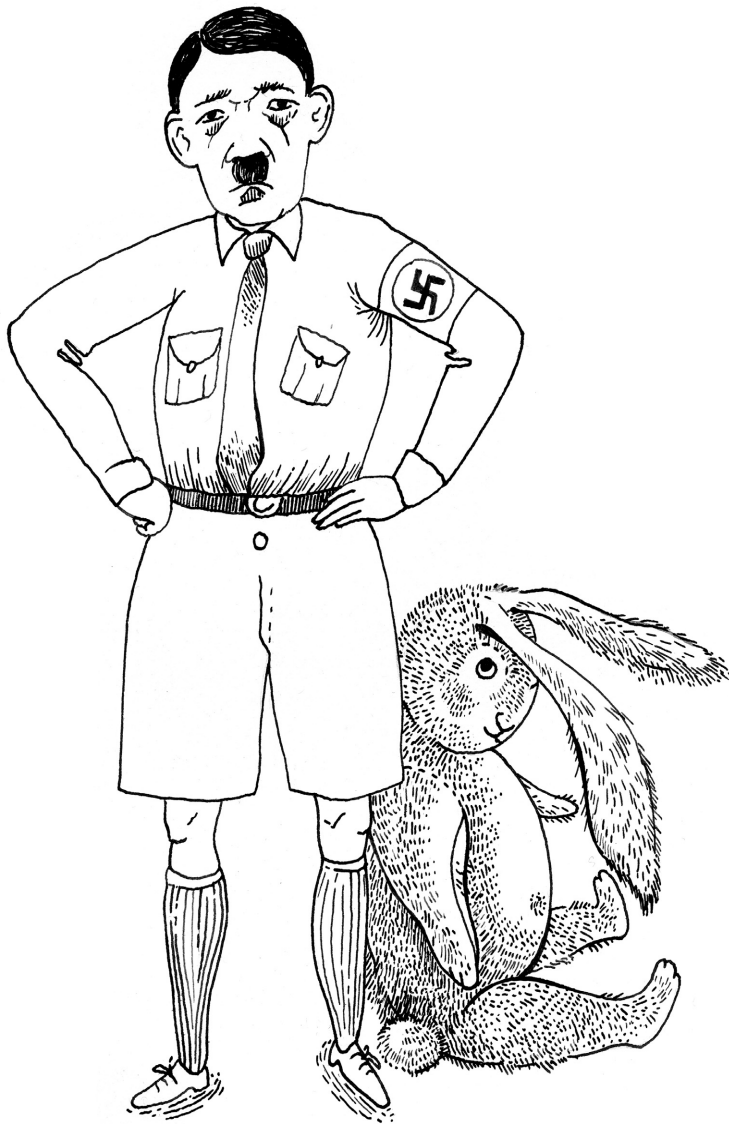
Jak
Hitler
ukradl
růžového
králíčka

Argo

Jak Hitler ukradl
růžového králíčka

Judith Kerrová

**Jak
Hitler
ukradl
růžového
králíčka**

Argo

Přeložila Dominika Křestánová

© Argo, 2018

When Hitler Stole Pink Rabbit

Text copyright © Judith Kerr 1971

Translated under licence from HarperCollins Publishers Ltd.

Translation © Dominika Křestánová, 2018

Illustrations © Lucie Straková, 2018

ISBN 978-80-257-2200-8 (váz.)

ISBN 978-80-257-2457-6 (e-kniha)

Pro mé rodiče Julii a Alfreda Kerrovy

Kapitola 1

Anna šla ze školy se svou spolužačkou Elsbeth. Toho roku napadlo v Berlíně hodně sněhu. Protože neroztál, metaři ho zametli ke kraji chodníku a tam pak týdny ležel ve smutných šedivých hromádkách. Teď v únoru se sníh proměnil v břečku a všude byly louže. Anna a Elsbeth je přeskakovaly ve svých vysokých šněrovacích botách.

Měly na sobě tlusté kabáty a pletené čepice, aby je nezábly uši, a Anna měla kromě toho kolem krku omotanou tlustou šálu. Bylo jí devět, ale byla na svůj věk malá, a tak jí konce šály visely skoro až ke kolenům. Zakrývala jí i nos a ústa a jediné, co z jejího obličejce vykukovalo, byly zelené oči a černá čupřina. Předtím spěchala, protože si chtěla po cestě koupit pastelky a byl už skoro čas k obědu. Ale teď už jí došel dech a byla ráda, když se Elsbeth zastavila u velkého červeného plakátu.

„Další fotka toho chlápka,“ řekla Elsbeth. „Moje sestra si jedné včera všimla a myslela si, že je to Charlie Chaplin.“

Anna se zahleděla na upřené oči a zachmuřený výraz. „Vůbec nevypadá jako Charlie Chaplin,“ prohlásila, „má jen podobný knírek.“

Přehláskovaly jméno pod fotkou.

Adolf Hitler.

„Chce, aby ho všichni volili v příštích volbách, a pak prý zatne tipec Židům,“ povídala Elsbeth. „Myslíš, že zatne tipec Rachel Lowensteinové?“

„Nikdo nedokáže zatnout tipec Rachel Lowensteinové,“ odpověděla Anna. „Je to kapitánka školního družstva. Ale třeba zatne tipec mně. Já jsem taky Židovka.“

„Ale nejsi!“

„To teda jsem! Tatínek nám o tom zrovna minulý týden říkal. Vysvětloval, že jsme Židé, a že ať se stane cokoli, nesmím na to ani já, ani můj bratr zapomenout.“

„Ale vy nechodíte do toho zvláštního kostela, kde se mše konají v sobotu, kam chodí Rachel Lowensteinová.“

„To je proto, že nejsme věřící. Nechodíme do žádného kostela.“

„Přála bych si, aby táta nebyl věřící,“ řekla Elsbeth. „My tam chodíme každou neděli a z toho dlouhého sezení vždycky dostávám křeče.“ Zkoumavě si Annu prohlédla. „Myslela jsem, že všichni Židi mají zahnuté nosy, ale ty máš nos úplně normální. Má tvůj bratr zahnutý nos?“

„Nemá,“ řekla Anna. „Jediný, kdo má u nás doma křivý nos, je naše služebná Bertha, ale jí se to stalo, když vypadla z tramvaje.“

Elsbeth se začala rozčilovat. „To mi teda vysvětli,“ chtěla vědět, „když vypadáš jako všichni ostatní a nechodíte do zvláštního kostela, jak se pozná, že jsi vážně Židovka? Jak si tím můžeš být jistá?“

Chvilí bylo ticho.

„Řekla bych...“ zamýšlela se Anna, „řekla bych, že to bude tím, že moje máma a táta jsou Židé, a jejich mámy a tátové byli

asi taky. Nikdy jsem o tom moc nepřemýšlela, dokud o tom tatínek minulý týden nezačal.“

„Víš co, já si myslím, že je to pěkná pitomina!“ prohlásila Elsbeth. „Celá ta záležitost s Adolfem Hitlerem je pitomost, jako že někdo je Žid, a vůbec všechno!“ Rozeběhla se dál a Anna pádila za ní.

Zastavily se až před papírnictvím. Někdo si tam s panem prodávčem povídal a Anna klesla na duchu, když poznala Fräulein Lambeckovou, která bydlela za rohem. Fräulein Lambecková se tvářila jako ovce a opakovala: „Strašlivé časy! Strašlivé časy!“ Pokaždé, když řekla „strašlivé časy“, zavrtěla hlavou a náušnice se jí roztráslly.

„Rok 1931 byl už sám o sobě dost hrozný, 1932 byl ještě horší, ale dejte na mě, rok 1933 bude úplně nejhorší,“ přitakal prodáváč. Pak si všiml Anny s Elsbeth a obrátil se k nim: „Co pro vás můžu udělat, zlatíčka?“

Anna mu chtěla odpovědět, že si jde koupit pastelky, ale vtom ji zmerčila Fräulein Lambecková.

„Vždyť to je Anička!“ vykřikla. „Pověz, jak se máš, Aničko? A jak se daří tvému drahému otci? Takový báječný muž. Čtu každé slovo, které napíše. Mám doma všechny jeho knihy a vždycky ho poslouchám v rádiu. Ale tenhle týden od něj v novinách nic nebylo. Doufám, že se má dobře. Možná někde přednáší. Vskutku, je ho potřeba, v těchto strašlivých, strašlivých časech!“

Anna počkala, až Fräulein Lambecková dokončí svůj proslov. Pak řekla: „Má chřipku.“

To vyvolalo další litanie. Jeden by až myslel, že nejdražší blízní Fräulein Lambeckové jsou na prahu smrti. Potrásala hlavou, až jí náušnice zvonily. Navrhovala léčebné kúry. Doporučovala doktory. A nepřestávala řečnit, dokud jí Anna neslíbila, že tatínkovi vyřídí srdečná přání brzkého uzdravení. Ve dveřích se Fräulein Lambecková ještě otočila a dodala: „Neříkej, že mu

to přeje Fräulein Lambecková, Aničko – řekni, že to vzkazuje obdivovatelka!“ A pak konečně odpřlula.

Anna si urychleně koupila pastelky. Pak chvíli postávaly s Elsbeth v chladném vichru před papírnictvím. Na tomhle místě se normálně loučily, ale tentokrát Elsbeth váhala. Už dlouho se Anny chtěla na něco zeptat a teď se zdála být vhodná příležitost.

„Anno,“ řekla, „jaké je to mít slavného tátu?“

„Když potkáš někoho, jako je Fräulein Lambecková, tak je to otrava,“ řekla Anna a bezmyšlenkovitě vyrazila domů, zatímco Elsbeth ji zvědavě následovala.

„Jasně, ale když nepočítáš Fräulein Lambeckovou?“

„Připadá mi to docela prima. Jedna výhoda je, že tatínek pracuje doma, a tak se s ním vídáme docela dost. Občas také dostáváme zadarmo lístky do divadla. A jednou s námi dělali rozhovor pro noviny. Ptali se nás, co máme rádi za knížky, můj bratr řekl, že kovbojky od Zanea Greye, a hned další den mu někdo poslal celou sérii jako dárek.“

„Přála bych si, aby táta byl taky slavný,“ zasnila se Elsbeth. „Ale obávám se, že nikdy nebude, protože pracuje na poště, a tím se asi ještě nikdo nikdy neproslavil.“

„Třeba když se nestane slavným tvůj táta, tak se jednou staneš slavnou ty. Když máš slavného tátu, má to tu nevýhodu, že ty se pravděpodobně sama nikdy neproslavíš.“

„Jak to?“

„Nevím, čím to je. Ale málokdy slyšíš, že by byly v jedné rodině dvě slavné osobnosti. Bývá mi to někdy docela líto,“ povzdechla si Anna.

Tou dobou už stály před bíle natřenými vraty Annina domu. Elsbeth se horečně snažila přijít na něco, čím by se mohla proslavit, když vtom Heimpi, která je předtím zahlédla oknem, otevřela vstupní dveře.

„Šmankote!“ vykřikla Elsbeth. „Přijdu pozdě na oběd!“ a rozeběhla se ulicí k domovu.

„Ty a ta tvá Elsbeth,“ bručela Heimpi, když Anna vcházela dovnitř. „Vy byste vymluvily díru i do skály!“

Heimpi se ve skutečnosti jmenovala Fräulein Heimpelová a o Annu s Maxem se starala od doby, kdy byli miminka. Teď už oba chodili do školy a Heimpi pečovala o domácnost, ale stejně vždycky ráda ztropila povyk, když přišli domů. „Tohle musí dolů,“ komentovala, když Anně odmotávala šálu. „Vypadáš jako napůl rozbalený balíček.“ Zatímco z ní Heimpi sundávala jednu vrstvu po druhé, zaslechla Anna ze salonku tóny klavíru. Maminka byla doma.

„Jsi si jistá, že nemáš mokré nohy?“ ujišťovala se Heimpi. „Tak si upaluj umýt ruce. Oběd bude každou chvíli.“

Anna vyběhla po schodech pokrytých tlustým kobercem. Oknem svítilo slunce a na zahradě ležely poslední zbytky sněhu. Z kuchyně se linula vůně kuřete. Bylo hezké být ze školy zpátky doma.

Když otvírala dveře do koupelny, uslyšela zevnitř nějaké šramocení a vrazila přímo do svého bratra Maxe. Obličej měl pod světlými vlasy úplně rudý a za zády něco schovával.

„Co se děje?“ zeptala se a až pak si všimla jeho kamaráda Gunthera, který vypadal stejně zaskočeně jako Max.

„Jé, to jsi ty!“ vyhrkl Max a Gunther se ulehčeně zasmál. „Mysleli jsme, že jsi nějaký dospělák!“

„Co to tam máte?“ ptala se Anna.

„Odznak. Ve škole byla dnes velká bitka – náckové proti socanům.“

„Kdo jsou náckové a socani?“

„Čekal bych, že to budeš vědět, i když jsi ještě malá,“ prohlásil Max, kterému bylo teprve dvanáct. „Náckové jsou ti, kteří budou ve volbách hlasovat pro Hitlera. My socani budeme hlasovat proti nim.“

„Vždyť ani jeden z vás nemůže volit,“ oponovala jim Anna. „Jste na to moc mladí!“

„Tak naši otcové,“ odsekl Max. „To je to samé.“

„Každopádně jsme jim natrhli zadek,“ dodal Gunther. „Měla jsi vidět, jak před náma ti náckové zdrhali! Já s Maxem jsme jednoho chytli a strhli jsme mu tenhle odznak. Ale nevím, co řekne máma, až uvidí moje kalhoty.“ Sklesle si prohlížel obrovskou díru v obnošené látce nohavice. Guntherův táta neměl práci, a tak na nové kalhoty neměli peníze.

„Neboj, Heimpi ti je spraví,“ uklidňovala ho Anna. „Můžu se podívat na ten odznak?“

Byl to malý červený plíšek s černým hákovým křížem.

„Říká se tomu svastika,“ vysvětloval Gunther, „nosí je všichni náckové.“

„Co s tím odznakem budete dělat?“

Max a Gunther se na sebe podívali.

„Chceš ho?“ zeptal se Max.

Gunther zavrtěl hlavou. „Mám zakázáno mít s nácky cokoli do činění. Máma se bojí, že mi někdo rozbije hlavu.“

„Neperou se férově,“ souhlasil Max. „Berou si klacky a kameny a tak vůbec.“ S narůstající nechutí převracel odznak v ruce. „No, já o něj teda taky nestojím.“

„Hod' ho do záchodu!“ navrhl Gunther. A to také udělali. Napoprvé se jim ho spláchnout nepodařilo, ale když zatáhli za řetízek podruhé, zmizel beze stopy – a zrovna v tu chvíli také zazvonil gong, který je svolával k obědu.

Když scházeli po schodech dolů, slyšeli ještě klavír, ale zatímco Heimpi nandávala jídlo, hudba ustala a po chvíli se rozrazily dveře a vstoupila maminka.

„Nazdar, děti, nazdar, Gunthere,“ zvolala. „Jak bylo ve škole?“

Jeden přes druhého začali povídat a místnost se rázem zaplnila hlukem a smíchem. Maminka věděla, jak se jmenují všichni jejich učitelé, a vždycky si pamatovala, co jí děti vyprávěly. Takže když Max s Guntherem líčili, jak jejich zeměpisář div nevyletěl z kůže, prohlásila: „To není divu, když si z něj minulý

týden celá třída utahovala!“ A když jí Anna řekla, že její eseje četli celé třídy nahlas, odpověděla: „To je báječné – Fräulein Schmidtová málokdy čte něco nahlas, že?“

Kdykoli někoho poslouchala, dívala se na něj s plným soustředěním. Do mluvení dávala veškerou svou energii. Zdálo se, že všechno dělá dvakrát usilovněji než ostatní lidé – i její oči zářily jasnější modrou, než kdy Anna viděla u kohokoli jiného.

Zrovna se pustili do dezertu – byl to jablečný štrúdl –, když vešla služebná Bertha s tím, že někdo volá, a ptala se, jestli kvůli tomu má vyrušovat tatínka.

„To si tedy vybrali dobu!“ vykřikla maminka a odstrčila židli tak prudce, až ji Heimpi musela zachytit, aby se nepřevrátila. „Ne abyste mi někdo snědli moučník!“ varovala je a odběhla.

Bez ní místnost utichla a Anna slyšela nejdřív maminčiny kroky mířící k telefonu a po chvíli ještě rychlejší kroky, když spěchala po schodech nahoru k tatínkovi do pokoje. Anna prolomila ticho: „Jak je tatínkovi?“

„Už je to lepší,“ odpověděla Heimpi. „Trochu mu klesla teplota.“

Anna spokojeně snědla moučník. Max a Gunther si stihli už třikrát přidat, ale maminka se pořád ještě nevracela. To bylo zvláštní, protože štrúdl milovala.

Bertha přišla sklidit ze stolu a Heimpi odvedla chlapce, aby vymysleli, co s Guntherovými kalhotami. „Ty nemá smysl spravovat,“ rozhodla, „ani bys nestihl vydechnout a roztrhly by se na jiném místě. Ale Max z jedněch vyrostl a tobě určitě budou.“

Anna zůstala v jídelně a dumala, co teď bude dělat. Chvilí pomáhala Berthě. Podávaly špinavé talíře okýnkem do kuchyně a pak malým smetáčkem a lopatkou smetly drobký ze stolu. Když skládaly ubrus, vzpomněla si Anna na vzkaz Fräulein Lambeckové. Počkala, dokud Bertha neměla ubrus pevně v ruku, a pak odběhla k tatínkovi do pokoje. Slyšela, jak si vevnitř s maminkou povídají.

„Tati,“ vyhrkla, když otevírala dveře, „potkala jsem Fräulein Lambeckovou...“

„Teď ne! Teď ne!“ vykřikla maminka. „Něco tu probíráme!“ Seděla na kraji tatínkovy postele. Tatínek byl opřený o polštáře a byl nezvykle bledý. Oba se mračili.

„Ale tati, říkala, ať ti vyřídím...“

Maminka se rozzlobila.

„Proboha, Anno,“ rozkřikla se na ni, „nechceme to teď poslouchat! Běž pryč!“

„Přijď později,“ řekl tatínek mírněji. Anna za sebou zavřela dveře. To teda bylo něco! Jako by to byl její nápad vyřizovat pitomé vzkazy Fräulein Lambeckové. Připadala si odstrčená.

V dětském pokoji nikdo nebyl. Ze zahrady bylo slyšet pokřikování, takže Max s Guntherem si asi hráli venku, ale Anna neměla chuť se k nim přidat. Na opěrci židle visela její brašna. Rozbalila nové pastelky a vyndala je všechny z krabičky. Byla tam pěkná růžová a docela dobrá oranžová, ale nejhezčí byly modré pastelky. Měly tři různé odstíny, všechny krásně jasné. A ještě tam byla fialová. Najednou Annu něco napadlo.

V poslední době vytvořila hned několik ilustrovaných básní a sklízela za to obdiv nejen doma, ale i ve škole. Jedna z nich byla o požáru, jedna o zemětřesení a jedna o muži, který v hrozných bolestech zemřel potom, co ho proklel jakýsi vandrák. Co kdyby zkusila namalovat ztroskotání lodi? Napadalo ji několik rýmů na slovo „voda“, na „moře“ se rýmovalo „hoře“, a mohla by k tomu využít všechny tři nové modré pastelky. Vytáhla kus papíru a pustila se do práce.

Brzy se do ní tak ponořila, že si ani nevšimla, když se okny do pokoje začal vkrádat časný zimní soumrak. Proto ji překvapilo, když do místnosti vstoupila Heimpi a rozsvítila.

„Upekla jsem nějaké dortíky,“ řekla Heimpi. „Nechceš mi je pomoci nazdobit?“